

A magyar lektori munka a Humboldt Egyetemen

A külföldön oktató magyar lektoroknak a nagyon különböző helyi adottságokat és formai, tartalmi lehetőségeket kihasználva tovább kell menniük az oktatói munkán, s aktív részt kell vállalniuk az aktuális kultúrpolitikai feladatok megoldásában, amely egyrészt hazánk eredményeit ismerteti, népszerűsíti, másrészt az ismeretszerzés és - továbbadás, a kapcsolatkiépítés és - elősegítés révén közvetlenül vagy közvetve a hazai tudományos fejlődést támogatja.

A Német Demokratikus Köztársaságban és - mint már elhangzott - Lengyelországban, a helyi szervek hozzáállása, az illető országok pozitív művelődéspolitikája révén is összehasonlíthatatlanul jobb a helyzet, mint a tőkés országokban. Ez a lektort mind a tananyag összeállításában, mind annak mennyiségi és minőségi elosztásában, továbbá egyéb tevékenységében is befolyásolja.

A Humboldt Egyetemen, ahol a magyar nyelvet és irodalmat a múlt századi Berlini Magyarok Társasága, a Magyar Szeminárium, a Collegium Hungaricum, majd a Finnugor Intézet legkiválóbb tudósainak haladó hagyományaira alapozva, az immár 50 000 kötetes könyvtár helyiségeiben tanítjuk, az elmúlt évtől a hungarológus és fennológus főszakosokon kívül már magyar főszakos diplomás tolmácsok képzésére is lehetőség nyílt, sőt ennek az igénye egyre nő. Nyolc finnugor szakos közül hat magyar főszakos, az ideai tolmács-évfolyam négytagú, jövőre öt hallgató felvételét tervezik. Az érdeklődést nyelvvizsgák gyakorisága, valamint a lektor magas heti óraszám /csak órarendileg 20-22/ bizonyítja.

A tolmácsképzés egész sor megoldandó problémát hoz magával: új, modern tankönyvek, fokozott beszédközpontú oktatás, az ismeretek, nyelvi formák maximális automatizálása, szaknyelvi szókincs elsajátíttatása, a modern metodikai eredmények átvétele, magyarra való átvétele és gyors, hathatós alkalmazása, stb.

Örömmel lehet mondani, hogy Berlinben hallgatótoborzásra nincs szükség, sőt a jó választási lehetőségek a színvonal állandó emelését teszik lehetővé. Hallgatóink elhelyezkedési problémái is megoldódnak, különböző fórumok - fordítóirodák, televízió, rádió,

kiadók, szerkesztőségek, különféle kirendeltségek - várják őket. Mindezt új, nehéz, de rendkívül izgalmas és érdekes feladatokat ró a magyar lektorra.

Egy másik egyedi probléma a Német Demokratikus Köztársaságban a kint dolgozó, állandóan növekvő számú magyar ifjúmunkások német nyelvi és kulturális továbbképzésének összefogása. Hasonló a Magyarországon tanult német egyetemisták további figyelemmel kísérése, s mint olyan egyéneknek a számon tartása, akik a magyar műveltség egy részét, a Magyarország és a magyarság iránti vonzalmat és érdeklődést magukkal hozták és környezetükben továbbadják. Közismert a turizmus nagymérvű fellendülése is.

Sokadmagammal nagyon várjuk az új magyar művelődési központ megnyitását, amely reprezentatív jellegével, nagyobb kulturális és főleg anyagi lehetőségeivel továbbra is helyes irányban használhatja ki ezt a tömegérdeklődést.

A lektor, miután a köztudatban /demokratikus országokban könnyebb körülmények között/ elsősorban "magyar", csak ezután nyelvész, irodalmár vagy nyelvtanár, rendkívül sokat tehet a kinti érdeklődők és hazai szakemberek tájékoztatása terén /konzultációk, fordítások, szakemberek összehozása, publikációink terjesztése, esetleges saját cikkek révén is/ kiépített kapcsolatai segítségével, amelyeknél sokszor döntő szerepet játszhat a feleség szakácművészete, vagy a híres magyar vendégszeretet. Mert bár igyekszünk túljutni a "csikós-paprikás" szemléleten ez még mindig nagy szerepet játszik. A kétoldalúan hasznos kapcsolatok kiépítéséhez idő kell, s e tekintetben egyetértek azzal a hozzászólással, amely 4-5 éves kiküldetési időt javasol. Az időtartamot hasznos lenne már kezdetben rögzíteni, hogy az illető kiküldött pl. tudományos elképzeléseiben tudjon tervezni, s pontos beosztással dolgozni.

Az egyéb elhangzott javaslatokkal /ajándékkönyvek, információs anyagok kijuttatása, s nem utolsósorban, hogy kiküldetésük alatt a lektorok hazai fizetésük bizonyos százalékát itthon megkaphassák - pl. az itthon tartózkodás, az esetleges folyamatos lakbér költségeit sem kellene kölcsönből, vagy családi közadakozásból fedezni! - stb./ teljes mértékben egyetértek. Bizalommal várom az új anyagokat, jegyzeteket, tankönyveket is, melyek kidolgozásában a német vonatkozásokat figyelembe véve magam is szívesen részt veszek.

Örömmel fogok jönni a legközelebbi konferenciára még akkor is ha mint ez alkalommal, saját költségemen kell utaznom.